

Subject: Jakelu Tiedoksi: Kaupunginhallituksen päätös § 115 Lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueelle Pirkanmaan alueellisista hyvinvointisuunnitelmista 2026–2029
Sent: 9.4.2026, 18:10:21
From: leeni.herrala@tampere.fi<leeni.herrala@tampere.fi>
To: kirjaamo
Attachments: [Pöytäkirjan ote-Kaupunginhallitus - 30.03.2026, klo 1300.pdf](#)

Hei,

ohessa tiedoksenne ote kaupunginhallituksen 30.3.2026 kokouksen päätöksestä § 115 Lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueelle Pirkanmaan alueellisista hyvinvointisuunnitelmista 2026–2029

Päätös on liitteineen luettavissa kaupungin verkkosivuilla tampere.cloudnc.fi > Toimielimet > Kaupunginhallitus

Huom. Lausunto on toimitettu Pirhan kirjaamoon jo aiemmin, lausuntoajan puitteissa.

ystävällisin terveisin,
hallintosihteeri Leeni Herrala

Tampere on lähettänyt nämä asiakirjat 09.04.2026 18:10:19 asianhallintajärjestelmästä

Asian tiedot :

Tehtävä: 06.02.00

Otsikko: Pirkanmaan alueelliset hyvinvointisuunnitelmat v. 2026 - 2029 - lausuntopyyntö

Asiatunnus: TRE:1038/06.02.00/2026

Valmistelija: Tarja Puskala

Asiakirjan tiedot:

Otsikko: Pöytäkirjan ote-Kaupunginhallitus - 30.03.2026, klo 13:00

Asiakirjatyyppe: Ote

Asiakirjan päiväys: 09.04.2026 18:07:17

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 115

Lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueelle Pirkanmaan alueellisista hyvinvointisuunnitelmista 2026–2029

TRE:1038/06.02.00/2026

Valmistelija / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Valmistelijan yhteystiedot

Hyvinvointijohtaja Tarja Puskala, puh. 050 595 1079 ja
hyvinvointikoordinaattori Jaana Ylänen, puh. 040 800 7874, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Liitteiden mukaiset Tampereen kaupungin lausunnot Pirkanmaan hyvinvointialueelle Pirkanmaan alueellisista hyvinvointisuunnitelmista 2026–2029 sekä Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta, lastensuojelun järjestämissuunnitelmasta ja alueellisesta neuvolasuunnitelmasta 2026–2029 hyväksytään.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Reija Linnamaalle, hyvinvointijohtaja Tarja Puskalalle ja hyvinvointikoordinaattori Jaana Yläselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Pirkanmaan hyvinvointialue (Pirha) on 20.2.2026 pyytänyt kaupungilta lausuntoa Pirkanmaan alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta 2026–2029, Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmasta 2026–2029, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta 2026–2029 ja Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelmasta 2026–2029. Lausunto tulee antaa 31.3.2026 mennessä. Lausuntoa pyydetään erityisesti suunnitelmien sisällöstä ja yhteisestä toimeenpanosta. Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja lastensuojelusuunnitelman ja neuvolasuunnitelman lausuntopyyntö saapui 23.3.2026 ja lausunto tulee antaa 6.4.2026 mennessä. Alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma on Pirhassa valmistelussa ja se tulee myöhemmässä vaiheessa lausuttavaksi. Koska pyynnöt ovat tulleet eri aikaan, kaupunki antaa kaksi lausuntoa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupunki pitää Pirkanmaan hyvinvointialueen suunnitelmia kokonaisuutena kattavina ja HYTE#yhteistyötä tukevin. Suunnitelmien vahvuuksia ovat turvallisuuden ja hyvinvoinnin laaja-alainen tarkastelu, yhteistyörakenteiden tunnistaminen sekä tiedolla johtamisen ja HYTE#kertoimen huomioiminen. Kaupunki katsoo, että suunnitelmien toimeenpanon vaikuttavuutta voidaan vahvistaa selkeyttämällä tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden välistä kokonaisuutta. Lisäksi yhdyspintojen kytkentää kuntien omaan hyvinvointityöhön, varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja työllisyys# ja kasvupalveluihin sekä arjen palvelurakenteisiin on tarpeen konkretisoida. Kuntayhteistyön rooli ja palvelupolkujen yhtenäisyys kaipaavat vahvistamista, samoin kuin tiedon jakamisen rakenteet. Kaupunki korostaa myös riittävän lausuntoajan merkitystä kuntien päätöksenteon näkökulmasta.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa hyvinvointialueen laatimaan valtuustokausittain alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhdessä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026 on strateginen alueellinen asiakirja, joka linjaa hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja niiden toimeenpanon väestötasolla. Alueellisten suunnitelmien painopisteet ovat aiemman, vuosien 2023–2026 hyvinvointisuunnitelman mukaiset. Painopisteet ovat 1) Yksilöllisten hyvinvointia edistävien valintojen mahdollistaminen, 2) Liikkumisen ja aktiivisuuden edistäminen, 3) Mielen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 4) Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen ja 5) Arjen turvallisuuden lisääminen ja hyvinvointia edistävä elinympäristö. Suunnitelmat rakentuvat alueen kuntien, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden yhteiselle tavoitteelle edistää pirkanmaalaisten asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Suunnitelmiin nostetut toimenpiteet pohjautuvat yhdessä tunnistettuihin ilmiöihin ja dataan pirkanmaalaisten hyvinvoinnista. Suunnitelmatyön käynnisti Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelu 16.5.2025. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa vuoden 2025 aikana. Työskentelyllä on ollut maakunnallinen ohjausryhmä ja pienempiä alatyöryhmiä. Tavoitteena on ollut löytää kuntien kanssa yhteisiä strategisia painopisteitä ja rakentaa sitä kautta yhteistyötä lasten ja nuorten olojen parantamiseksi. Lausuntopyynnön mukaan alueellisten hyvinvointisuunnitelmien kokonaisuus käsitellään Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustossa 27.4.2026.

Pirkanmaan alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta, Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmasta, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta ja Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelmasta on pyydetty kommentit kaupungin hyvinvointityöryhmältä. Aikataulu ei ole mahdollistanut lausuntojen käsittelyä toimitelmissä. Ehdotukset Tampereen kaupungin lausunnoiksi ovat tämän asian liitteinä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (2.9.2025) 14.2 §:n 32. kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää strategisesti merkittävien, koko kaupungin toimintaa koskevien lausuntojen antamisesta.

Tiedoksi

Kirjaamo/Pirkanmaan hyvinvointialue, Tarja Puskala, Jaana Ylänen, Reija Linnamaa, Lauri Savisaari

Liitteet

- 1 Kh 30.3.2026 Tampereen kaupungin lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueelle, asiatus 28515_2025
- 2 Kh 30.3.2026 Pirkanmaan hyvinvointialueen lausuntopyyntö 20.02.2026
- 3 Kh 30.3.2026 Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026–2029
- 4 Kh 30.3.2026 Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2026–2029
- 5 Kh 30.3.2026 Pirkanmaan alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2026–2029
- 6 Kh 30.3.2026 Pirkanmaan alueellinen väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma 2026–2029
- 7 Kh 30.3.2026 Tampereen kaupungin lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueelle, asiatus 2873_2026
- 8 Kh 30.3.2026 Pirkanmaan hyvinvointialueen lausuntopyyntö 23.3.2026
- 9 Kh 30.3.2026 Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja lastensuojelusuunnitelma 4_2026 - 6_2029
- 10 Kh 30.3.2026 Neuvolasuunnitelma 2026–2029

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 9.4.2026 www.tampere.fi.

Päätös annettu tiedoksi sähköpostilla 9.4.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin verkkosivuilla www.tampere.fi. Pyydettyäessä ote toimitetaan liitteineen.

Tampere
09.04.2026

Leeni Herrala
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§115

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Lähtettäjä: Ylänen Jaana <Jaana.Ylanen@tampere.fi>
Lähetetty: tiistai 31. maaliskuuta 2026 14:38
Vastaanottaja: kirjaamo
Kopio: Puskala Tarja
Aihe: Lausunto Pirkanmaan alueellisista hyvinvointisuunnitelmista 2026-2029, asiatus 28515/2025
Liitteet: Kh 30.3.2026 Tampereen kaupungin lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueelle, asiatus 28515_2025.pdf

Et saa usein sähköpostia osoitteesta jaana.ylanen@tampere.fi. [Lue, miksi tämä on tärkeää](#)
Ohessa Tampereen kaupungin lausunto , **asiatunnus 28515/2025**

Ystävällisin terveisin,

Jaana Ylänen

hyvinvointikoordinaattori - Wellbeing Coordinator

040 8007874

jaana.ylanen@tampere.fi

 TAMPEREEN KAUPUNKI

Hyvinvointijohtaminen

Strateginen ohjaus ja konsernipalvelut

Tampereen kaupunki - City of Tampere

Aleksis Kiven katu 14-16

PL 487 - P.O. Box 487

33101 Tampere, Finland

www.tampere.fi

Pirkanmaan hyvinvointialue
kirjaamo@pirha.fi

Asiatunnus 28515/2025

Tampereen kaupungin lausunto

Pirkanmaan hyvinvointialue on pyytänyt lausuntoa oheisista suunnitelmista 31.3.2026 mennessä: Pirkanmaan alueellisesta hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029, Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuosille 2026–2029 ja Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma vuosille 2026–2029.

Lausuntopyynnössä todetaan, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma sekä alueellinen neuvolasuunnitelma on päivitetty vuosille 2026–2029 ja että nämä lakisääteiset liiteasiakirjat etenevät Pirhan päätöksentekoon Lanupe2035-ohjelman yhteydessä. Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja lastensuojelusuunnitelman ja neuvolasuunnitelman lausuntopyyntö saapui 23.3.2026 ja siitä annetaan erillinen lausunto. Lausuntoaika on 6.4.2026 mennessä, mikä on kunnan päätöksenteon näkökulmasta liian lyhyt. Pyydämme jatkossa kiinnittämään huomioita siihen, että kunnille jää riittävästi aikaa lausuntojen valmisteluun ja omaan toimielinkäsittelyyn.

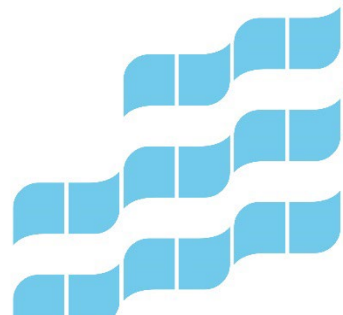
Yhteenveto

Tampereen kaupunki pitää Pirkanmaan hyvinvointialueen alueellisia suunnitelmia kokonaisuutena kattavina ja hyvinvointialueen ja kuntien yhteistä HYTE-työtä tukevin. Suunnitelmien vahvuuksia ovat turvallisuuden laaja-alainen tarkastelu, yhteistyörakenteiden tunnistaminen sekä tiedolla johtamisen ja HYTE-kertoimen huomiointi. Kaupunki katsoo, että suunnitelmien toimeenpanon vaikuttavuutta voidaan vahvistaa selkeyttämällä tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden välistä kokonaisuutta. Lisäksi yhdyspintojen kytkentää kuntien omaan hyvinvointityöhön, työllisyys- ja kasvupalveluihin sekä arjen palvelurakenteisiin on tarpeen konkretisoida. Kaupunki korostaa myös riittävän lausuntoajan merkitystä kuntien päätöksenteon näkökulmasta.

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

Suunnitelman sisältö

Kaupunki pitää myönteisenä, että suunnitelmassa huomioidaan HYTE-kerroin ja siihen liittyvät indikaattorit, erityisesti tulosindikaattorit. Useiden indikaattorien osalta edistyminen edellyttää kuntien ja järjestöjen tiivistä yhteistyötä sekä toimenpiteiden yhteensovittamista.

Dnro TRE:1038/06.02.00/2026

Indikaattoreihin liittyvien toimien koordinointi kuntien kanssa on keskeistä, sillä niillä on vaikutuksia sekä asukkaiden hyvinvointiin että kuntien rahoitukseen. Yhteinen valmistelu, seuranta ja tulkinta tukevat vaikuttavuutta ja vahvistavat HYTE-työn strategista ohjausta Pirkanmaalla.

Vaikka kotoutuminen ei ole alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa erillinen teema, monien toimenpiteiden toteutuminen edellyttää käytännössä monikielistä, selkeää ja saavutettavaa viestintää sekä valmiuksia kohdata eri kulttuuritaustoista tulevia asiakkaita palveluissa. Tämä näkökulma on hyvä huomioida erityisesti yhteisessä viestinnässä, kohtaamispaikkatoiminnassa sekä turvallisuutta ja osallisuutta edistävissä toimenpiteissä.

Yhteinen toimeenpano

Kaupunki pitää myönteisenä, että suunnitelmassa korostuvat turvallisuusyhteistyö, yhteinen tilannekuva ja ennakoivat toimintamallit. Tampereen ja hyvinvointialueen turvallisuusnäkemykset ovat hyvin linjassa keskenään; turvallisuus ymmärretään laajasti ja poikkihallinnollisesti, korostaen ennaltaehkäisyä, arjen hyvinvointia, koettua turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Vaikuttavuus nähdään yhteisenä tavoitteena, joka edellyttää laajapohjaista yhteistyötä. Pirhassa turvallisuus on koottu osaksi alueellista hyvinvointisuunnitelmaa, kun taas Tampereella on erillinen turvallisuussuunnitelma ja arjen turvallisuuden tavoite kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa. Kokonaisuutena tavoitteet ovat yhteneväiset, ja suunnitelmat muodostavat hyvän perustan yhteiselle turvallisuustyölle. Tampereen kaupunki katsoo, että työvoimaviranomaisen (Tampereen seudun työllisyysalue) osallistuminen hyvinvointialueen HYTE- ja turvallisuustyön yhteistyörakenteisiin on tärkeää erityisesti silloin, kun rakennetaan arjen turvallisuutta tukevia käytäntöjä ja vastataan työikäisen väestön hyvinvointiin, työkykyyn ja osallisuuteen liittyviin haasteisiin. Tämä tukee myös suunnitelman tavoitetta vahvistaa vakautta arjessa poikkihallinnollisen yhteistyön keinoin.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman vahvuutena on, että toimenpiteet tukevat vaikuttavaa yhdyspintatyötä ja HYTE-työn tiedolla johtamista. Jatkossa toimenpiteiden kytkeytymistä kuntien omaan hyvinvointityöhön, työllisyys- ja kasvupalveluihin sekä arjen palvelurakenteisiin olisi hyödyllistä tehdä entistä näkyvämmäksi. Tämä vahvistaisi suunnitelmien välistä johdonmukaisuutta ja tukisi yhteistä, vaikuttavaa HYTE-työtä Pirkanmaalla.

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että tiedolla johtamisen keskeisenä tavoitteena on yhteisen tilannekuvan rakentaminen ja jaetun tietopohjan vahvistaminen. Yhteinen tilannekuva on Tampereen näkökulmasta keskeinen edellytys vaikuttavalle yhteistyölle kuntien, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden välillä. Suunnitelmassa esiin nostettu HYTE-työn tiedolla johtaminen tukee tätä tavoitetta ja luo edellytyksiä suunnitelmalliselle ja ennakoivalle hyvinvoinnin edistämiseksi.

Tampereen kaupunki korostaa, että työllisyyden edistäminen on keskeinen osa asukkaiden hyvinvoinnin, osallisuuden ja työkyvyn vahvistamista. Pirkanmaan alueellisten hyvinvointisuunnitelmien vaikuttavuus työllisyyden edistämisen näkökulmasta vahvistuu erityisesti silloin, kun yhdyspintatyö Tampereen seudun

Dnro TRE:1038/06.02.00/2026

työllisyysalueen ja hyvinvointialueen välillä konkretisoituu selkeiksi rakenteiksi, vastuiksi ja yhteisiksi toimintamalleiksi. Yhteistyön systemaattinen kehittäminen tukee sekä ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä että sujuvia palvelupolkuja työikäisille asukkaille. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että Tampereen seudun työllisyysalue on aktiivisesti mukana alueellisten hyvinvointisuunnitelmien toimeenpanossa ja niitä tukevissa yhteistyörakenteissa.

Pirkanmaan alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2026–2029

Suunnitelman sisältö

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman yhdyspintoihin liittyvät sisällöt ovat linjassa Tampereen kaupungin hyvinvointisuunnitelman ehkäisevän päihdetyön kokonaisuuksien kanssa. Suunnitelmat tarkastelevat ehkäisevää päihdetyötä eri näkökulmista, jotka täydentävät toisiaan: kaupungin suunnitelma painottuu ikäryhmittäiseen ja Pirkan suunnitelma organisaatio- ja toimenpidelähtöiseen tarkasteluun.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman rakenteesta on paikoin vaikea hahmottaa ilmiötyöskentelyn tavoitteita ja niiden suhdetta muihin tavoitteisiin. Tavoitteiden, vähimmäistavoitteiden ja toimenpiteiden välistä erottelua selkeyttämällä suunnitelman kokonaisuus olisi helpommin jäsennettävissä. Taustoitus on laaja, ja keskeisten muutosten sekä seurantaindikaattoreiden kehityksen näkyvämpi esiintäminen tukisi suunnitelman luettavuutta.

Yhteinen toimeenpano

Yhteistä toimeenpanoa tukevat alueellinen ehkäisevän päihdetyön työryhmä sekä Pakka-toimintamalli (Paikallinen alkoholi-, tupakka- ja rahapelipolitiikka –toimintamalli).

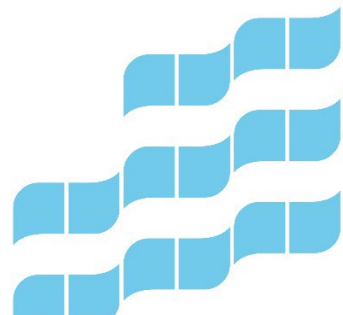
Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma muodostaa tärkeän rakenteellisen perustan hyvinvointialueella ja sen yhdyspinnoilla tehtävälle ehkäisevälle työlle. Kaupungin Työllisyys- ja kasvupalvelujen näkökulmasta on olennaista, että Tampereen seudun työllisyysalue tunnistetaan suunnitelmassa keskeisenä yhdyspintatoimijana ja että ehkäisevän päihdetyön painopisteet ja toimenpiteet täsmentyvät myös tämän yhdyspinnan osalta.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää nuoriin, sijaishuollosta itsenäistyviin ja NEET-nuoriin (Not in Employment, Education or Training) sekä pitkäaikaistyöttömiin ja heikossa taloudellisessa asemassa oleviin henkilöihin. Päihdepalvelujen ja aikuisosiaalityön muodostama yhtenäinen palvelukokonaisuus tukee moniongelmaisten työnhakijoiden työ- ja toimintakyvyn arviointia sekä työllistymisen edellytyksiä.

Pirkanmaan alueellinen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

Suunnitelman sisältö

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman tavoitteet huomioivat aiempaa paremmin hyvinvoinnin eri ulottuvuudet, kuten kulttuurihyvinvoinnin ja turvallisuuden. Ta-

Dnro TRE:1038/06.02.00/2026

Suunnitelmasta puuttuu vaikuttavuuden tasoinen tarkastelu, joka tukisi kokonaisuuden arviointia ja kehittämistä. Tampereen kaupunki esittää, että mittariston kehittämisessä hyödynnetään nykyistä laajemmin esimerkiksi Terve Suomi -tutkimuksen tuottamaa tietoa, mikä tukisi hyvinvoinnin muutosten ja toimenpiteiden vaikuttavuuden systemaattisempaa arviointia.

Suunnitelman taustamateriaali on laaja ja suuri osa on yleistä teoreettista tietoa, jonka tarpeellisuutta voisi arvioida uudelleen. Suunnitelman kohderyhmäksi mainitaan yli 65-vuotiaat pirkanmaalaiset. Työurien pidentyessä ja eläkeiän muuttuessa on tärkeää huomioida tässä ikäryhmässä myös suunnitelman merkityksellisyys erityisesti ikääntyvien työnhakijoiden ja osatyökykyisten henkilöiden osalta. Ennaltaehkäisyyn, neuvontaan ja osallisuuden vahvistamiseen painottuvat toimenpiteet tukevat paitsi hyvinvointia myös työssä pysymistä ja työhön palaamista.

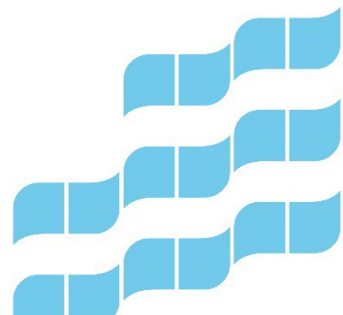
Yhteinen toimeenpano

Yhteisen toimeenpanon osalta ikääntyneiden suunnitelma tunnistaa hyvin kuntien ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön merkityksen. Yhteistyö kuntien ja järjestöjen kanssa läpileikkaa suunnitelman painopisteitä, ja vuonna 2026 perustettava IkiHyte-verkosto tarjoaa rakenteen suunnitelman toimeenpanon koordinointiin. Verkosto kokoaa yhteen hyvinvointialueen, kunnat, järjestöt, kolmannen sektorin ja yritykset. Tampereella tätä yhteistyötä toteutetaan aluetoimijaverkoston kautta, ja yhteistyötä sekä siihen liittyviä rakenteita vahvistetaan ja uusia toimintamalleja kehitetään erityisesti Toimintakykyä ja osallisuutta ikäihmisille etsivällä kulttuurisella vanhustyöllä -hankkeessa (TOSIKUVA).

Suunnitelmassa todetaan, että kuntien ja hyvinvointialueen lakisääteiset suunnitelmat muodostavat kokonaisuuden, jossa ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat täydentävät toisiaan ja ovat osa yhteistä HYTE-työtä. Tavoitteiden, mittareiden, hyvinvointitiedon ja vaikutusten seuranta nähdään yhteisenä tehtävänä. Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat ovat suurten linjojen ja painopisteiden osalta yhteneväiset, mutta lähestymistavassa on eroja: Tampereen kaupungin suunnitelma painottuu ihmislähtöisyyteen, kun taas Pirhan suunnitelma on luonteeltaan organisaatiolähtöisempi. Tämä heijastuu myös tavoitteiden ja mittareiden erilaisuuteen ja tuo esiin tarpeen yhteisen seurannan ja vaikuttavuuden arvioinnin jatkokehittämiselle.

Ikääntyvien työllistymisen tukeminen on osa sosiaalisesti ja eettisesti kestävästä työllisyyden edistämisestä. Lähitorit ja muut matalan kynnyksen rakenteet tarjoavat luontevan yhdyspinnan työllisyyteen, työkykyyn ja osaamiseen liittyvälle ohjaukselle.

Toimeenpanon selkeyden näkökulmasta suunnitelmassa on joitakin rakenteellisia epäjohtonmukaisuuksia. Esimerkiksi osiossa "Asiakaspalautteen kerääminen ja osallisuus" on määritelty oma tavoitteensa, mutta sitä ei ole sisällytetty tavoitteet kokoavaan taulukkoon, mikä heikentää kokonaisuuden johtonmukaisuutta ja seurattavuutta.

Muut huomiot

Suunnitelmassa todettu lause "Kaikille ikäihmisten palveluiden piirissä oleville tehdään säännöllisesti RAI-toimintakykyarviointi" on tulkinnanvarainen. Mikäli ikäihmisten palvelut ymmärretään käsitemäärittelyn mukaisesti laajasti, kaikki palvelujen piirissä olevat henkilöt eivät tosiasiallisesti kuulu RAI-arvioinnin piiriin. Kirjausta olisi perusteltua täsmentää siten, että se kohdistuu iäkkäiden palveluihin, joissa RAI-arviointi on käytössä, eikä kaikkeen ikäihmisille suunnattuun palvelukokonaisuuteen.

Pirkanmaan alueellinen väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma 2026–2029**Suunnitelman sisältö**

Pirkanmaan väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma 2026–2029 on kokonaisuudessaan hyvin jäsenelty, kattava sekä tuo esiin keskeiset väkivallan ehkäisyyn liittyvät lainsäädännölliset veloitteet, rakenteet ja tavoitteet. Ohjelma tunnistaa laajasti palvelujärjestelmän tehtävät, varhaisen tunnistamisen merkityksen sekä hyvinvointialueen koordinaattoroolin. Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma on merkityksellinen myös työllisyyspalvelujen näkökulmasta, sillä väkivaltakokemukset ja väkivallan uhka heikentävät työ- ja toimintakykyä sekä työllistymisen edellytyksiä; varhainen tunnistaminen ja hallittu ohjautuminen tarkoituksenmukaisiin palveluihin tukevat sekä asiakkaiden että henkilöstön turvallisuutta ja vahvistavat palvelujen vaikuttavuutta. Digitaalisen väkivallan ja verkkoympäristöihin liittyvien riskien tunnistaminen on oikeansuuntainen ja ajankohtainen painotus. Tampereen kaupunki esittää, että suunnitelmaa voisi vahvistaa lisäämällä näkökulmaa asennevaikuttamiseen väkivaltakäyttäytymisen taustalla sekä tekemällä väkivaltaisen ekstremismin ja radikalisoitumisen ennaltaehkäisyä näkyvämmäksi. Lisäksi nuoriin liittyvän ilmiökuvan syventäminen parantaisi ymmärrystä nuorten turvallisuustilanteesta ja tukisi kohdennettujen toimenpiteiden suunnittelua. Sote-tiedon rinnalla on perusteltua hyödyntää myös kaupungin palveluissa kertyvää tietoa. Ohjelmaan olisi myös hyödyllistä sisällyttää maininta crime as a service (CaaS) -ilmiöstä, joka kytkeytyy digitaalisen väkivallan kehityskuluihin ja järjestäytyneen rikollisuuden verkostoihin. Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien huomioiminen on sisällytetty suunnitelmaan, ja heidän palvelutarpeensa nousevat esille useissa toimenpiteissä. Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien kuvaukseen voisi lisätä näkökulman siitä, että yksilö voi yhtä aikaa kuulua useaan riskiryhmään. Tällainen intersektionaalinen tarkastelu toisi esiin erityisesti lasten tilanteiden moniulotteisuuden.

Yhteinen toimeenpano

Suunnitelma luo hyvän perustan yhteistyölle ja yhteiselle toimeenpanolle: THL:n ohjeiden mukainen väkivallan ehkäisyn työryhmä, selkeä koordinaattorooli ja vuositteiset tavoitteet muodostavat vakaan ja ennakoitavan rakenteen. Pirkanmaalla toimivat vahvat väkivaltatyön verkostot tukevat toimeenpanoa, ja niiden roolia yhteistyökumppaneina voisi harkita näkyvämmäksi myös toimeenpanosuunnitelmassa.

Muut huomiot

Huomiona, että alueellisessa väkivallan ehkäisyn työryhmässä on ollut Tampereen kaupungin edustaja Riskienhallinnan, turvallisuuden ja varautumisen tiimistä, ei perusopetuksesta kuten sivulla 29 virheellisesti mainitaan.

